

Nr 64.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt mästaren vid mynt- och justeringsverket C. A. Sjöblom och understöd åt städerskan vid tullkammaren i Hälsingborg änkan Gunilla Andersson Grönlund, född Månsson; given Stockholms slott den 29 januari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 januari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen statsrådet Wigforss anför:

1:o.

I skrivelse den 11 september 1925 har mynt- och justeringsverket hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att mästaren vid verkets reparationsverkstad Carl Alfred Sjöblom måtte från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin befattning vid verket, under sin återstående livstid komma i åtnjutande av en årlig pension av 1,900 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestri-
dande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Till stöd för framställningen har anförts i huvudsak följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 53 häft. (Nr 64.)

1

Pension åt
mästaren vid
mynt- och
justerings-
verket C. A.
Sjöblom.

Mynt- och
justerings-
verket.

Sjöblom vore född den 4 juni 1853 och hade antagits i myntverkets tjänst den 23 april 1875. Han vore sålunda över 72 år gammal och hade varit i statens tjänst omkring $50\frac{1}{2}$ år. Till följd av tilltagande sjuklighet hade han nu uttalat önskan att avgå från sin befattning. Under sin tjänstgöring vid verket hade han städse med stort nit och framstående skicklighet fullgjort sina åligganden.

Sjöbloms avlöningsförmåner hade under de senare åren utgjort kontant lön jämte ålderstillägg 4,000 kronor samt hyresbidrag 300 kronor, vartill kommit stadgat dyrtidstillägg.

Att beloppet av den ifrågasatta pensionen föreslagits till 1,900 kronor hade sin grund däri, att 1917 års riksdag beviljat pension till nämnda belopp åt dåvarande maskinisten vid verket P. O. Åkerblom, vilkens befattning finge anses ungefär likvärdig med den av Sjöblom innehavda befattningen.

Statskontoret.

Statskontoret har den 7 oktober 1925 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid anfört, att ämbetsverket i likhet med mynt- och justeringsverket ansåge goda skäl föreligga för beredande av pension av statsmedel åt Sjöblom. I fråga om pensionsbeloppets beräkning har statskontoret härefter anfört följande:

»Vad pensionsbeloppet beträffar torde vid framställning till riksdagen om beviljande av pension numera böra uppmärksammas, hurusom i de bestämmelser om ny pension, som av 1925 års riksdag godkänts samt till efterrättelse meddelats i Eders Kungl. Maj:ts kungörelse den 18 juni 1925 (nr 280), förutsättes, att pensioner, som av riksdagen komma att beviljas efter år 1925, till beloppet så avpassas, att de kunna betraktas såsom nyreglerade, och alltså icke berättiga till annan tilläggförmån än dyrtidstillägg enligt de för sådant tillägg till tjänstepension efter den 1 juli 1925 gällande grunder.

Mynt- och justeringsverket har nu föreslagit, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 1,900 kronor, mot vilket belopp statskontoret i och för sig icke finner anledning till erinran. Såvitt av handlingarna framgår har emellertid detta belopp icke avpassats med hänsyn till de av 1925 års riksdag godkända grunderna för pensionering av f. d. befattningshavare. Till detta belopp torde alltså böra läggas dels pensionstillägg 120 kronor, dels, enär dyrtidstillägg å Sjöbloms avlöning nu utgår enligt i § 3 av gällande dyrtidstilläggskungörelse angivna grunder, pensionsförhöjning I, 267 kronor, dels och slutligen i anledning av föreskriften i § 4 c) av ovannämnda kungörelse den 18 juni 1925 pensionsförhöjning II, 114 kronor. Med hänsyn tagen jämväl till nämnda belopp skulle pensionen komma att uppgå till 2,401 kronor, vilken summa emellertid synes böra avrundas till 2,400 kronor.»

*Departements-
chefen.*

Sjöblom är ej ordinarie befattningshavare vid mynt- och justeringsverket och äger sålunda icke någon rätt till tjänstepension. Med hänsyn till hans långvariga och väl vitsordade tjänstgöring vid verket synes mig likväl billigheten bjuda, att han, då han lämnar sin befattning, kommer i åtnjutande av någon årlig pension av statsmedel. På av statskontoret anförda skäl anser jag pensionsbeloppet böra fastställas till 2,400 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att mästaren vid mynt- och justeringsverket Carl Alfred Sjöblom må från

och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller entledigande från sin befattning vid verket, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 2,400 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

2:o.

I skrivelse den 17 november 1925 har generaltullstyrelsen hemställt om beviljande av understöd åt städerskan vid tullkammaren i Hälsingborg änkan Gunilla Andersson Grönlund, född Månsson.

Understöd åt
städerskan
G. Andersson
Grönlund.

Av handlingarna i ärendet inhämtas i huvudsak följande:

Gunilla Grönlund, som vore född den 26 maj 1861 och änka sedan år 1890, hade varit anställd såsom städerska vid tullkammaren från den 1 februari 1897. Denna anställning hade utgjort hennes huvudsakliga eller enda förvärvskälla under ifrågakvarande tid. Den dagliga arbetstiden hade sedan flera år uppgått till 7 à 8 timmar, oberäknat tid för storrengöring m. m. Ersättning för arbetet hade under tiden till och med den 30 juni 1905 utbetalts av Hälsingborgs stad samt därefter utgått av tullmedel. Den månatliga ersättningen hade under åren 1905—1920 efter hand ökat från 30 kronor 50 öre till 155 kronor. Under tiden 1 maj 1920—31 december 1924 hade densamma utgjort 175 kronor och därefter 200 kronor. Änkan Grönlund hade emellertid haft att själv bekosta erforderligt biträde och arbetsmaterieell vilka kostnader under senare år, så länge hon själv deltagit i arbetet, beräknats uppgå till 800 kronor om året. Sedan september månad 1924 vore hon till följd av sjukdom och orkeslöshet ur stånd att fortsätta arbetet och måste av sin nuvarande ersättning avstå 175 kronor i månaden till arbetsbiträde. Hon vore för sitt uppehälle uteslutande hänvisad till de inkomster hon kunde erhålla från tullverket.

För egen del har generaltullstyrelsen anfört, att då Gunilla Grönlund under en lång följd av år ägnat sig åt tullverkets tjänst i ett arbete som måste anses för hälsa och krafter synnerligen påkostande, icke minst till följd av arbetstidens förläggning till morgon- och aftontimmarna, styrelsen ansåge det billigt, att av allmänna medel bereddes bidrag till hennes försörjning under ålderdomen. Styrelsen tillåte sig härvid erinra om att riksdagen tidigare vid åtskilliga tillfällen beviljat understöd åt anställningshavare i motsvarande ställning inom andra förvaltningsgrenar.

Generaltull-
styrelsen.

Beträffande storleken av det ifrågasatta understödet har styrelsen härefter anfört följande.

Den del av ersättningen till Gunilla Grönlund, vilken vore att anse såsom egentlig arbetslön och sålunda enligt i liknande fall tillämpade regler borde läggas till grund för bestämmande av understödsbeloppet, kunde med ledning av föreliggande uppgifter beräknas hava utgjort för sista året 1,600 kronor och i medeltal för de fem senaste åren 1,360 kronor. Med hänsyn till hennes tjänstetid — därav jämväl den tid hon åtnjutit ersättning av Hälsingborgs stad skäligen syntes böra henne tillgodoräknas — samt övriga omständigheter ansåge styrelsen ett understöd, så avpassat att detsamma

jämte dyrtidstillägg enligt nu gällande bestämmelser uppginge till omkring 1,100 kronor, stå i lämpligt förhållande till den med anställningen förenade arbetslönen. Understödet skulle i enlighet härmed beräknas till 850 kronor, varvid styrelsen förutsatte att detsamma ansåges likställt med nyreglerad pension och att sålunda annat tillägg till understödet än dyrtidstillägg icke skulle utgå.

Med stöd av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen hemställt, att Gunilla Grönlund måtte från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid tullkammaren i Hälsingborg, under sin återstående livstid komma i åtnjutande av ett årligt understöd av 850 kronor att utgå av tullmedel.

Statskontoret. Till följd av remiss har statskontoret den 13 januari 1926 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att ämbetsverket i likhet med generaltullstyrelsen funne det vara med billighet överensstämmande, att ett årligt understöd av statsmedel bereddades städerskan Grönlund. Däremot funne statskontoret det av generaltullstyrelsen ifrågasatta understödsbeloppet 850 kronor, som med dyrtidstillägg skulle innebära en sammanlagd pensionsförmån av omkring 1,100 kronor, vara väl högt såväl i och för sig som i förhållande till Grönlunds inkomster av ifrågavarande arbete under de fem senaste åren. Då pensioner åt städerskor av 1924 och 1925 års riksdagar icke blivit beviljade med högre belopp än 300 kronor, syntes icke heller Grönlund böra tillerkännas pension till högre belopp. Efter omräkning till s. k. ny pension komme förmånen att uppgå till 696 kronor. Dyrtidstillägg härå utgjorde enligt för närvarande gällande grundtal 216 kronor, varför Grönlunds sammanlagda pensionsförmåner komme att utgöra 912 kronor.

Departementschefen. Med hänsyn till städerskan Grönlunds långvariga arbete i tullverkets tjänst samt till föreliggande ömmande omständigheter anser jag mig böra förorda, att Grönlund tillerkännes ett årligt understöd för sin återstående livstid. I enlighet med statskontorets förslag synes understödsbeloppet lämpligen böra bestämmas till 696 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att städerskan Gunilla Andersson Grönlund, född Månsson, må från och med månaden näst efter den, då hon lämnar sin anställning vid tullkammaren i Hälsingborg, under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 696 kronor, att utgå av tullmedel.

Vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilagan litt. vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.